

Monte Rosa: jezero povzročilo veliko strahu

Potem ko je civilna zaščita kar nekaj dni brez premora poskušala prebivalcem občin ob vznožju pogorja Monte Rosa v italijanski dolini Valle Anzasca zagotoviti varnost, je izredno stanje vendarle minilo. [Več na strani 1](#)

Prizadevanja za sodelovanje v čezalpskem prometu

Prometni ministri Avstrije, Italije in Nemčije so se skupaj z grškim državnim sekretarjem, pristojnim za področje prometa, 5. julija v Berlinu sporazumeli o ustanovitvi projektnih skupin, ki bodo zadolžene za reševanje prometne problematike na območju Alp. [Več na strani 2](#)

Avstrijski parlament odobril ratifikacijo

Po Lihtenštajnu je v sredo, 10. julija 2002, tudi avstrijski parlament soglasno odobril postopek ratifikacije vseh protokolov o izvajanju Alpske konvencije.

[Več na strani 3](#)

Monte Rosa: jezero povzročilo veliko strahu

Potem ko je civilna zaščita kar nekaj dni brez premora poskušala prebivalcem občin ob vznožju pogorja Monte Rosa v italijanski dolini Valle Anzasca zagotoviti varnost, je izredno stanje vendarle minilo: zaradi zadnjega vročinskega vala je gladina vode v jezeru, ki je nastalo lansko poletje sredi ledenika Belvedere na 2300 metrih nadmorske višin, namreč grozeče narasla in obstajala je nevarnost, da bodo stene ledeniške groblje, ki obdaja vodni bazen, popustile. V tem primeru bi se iz njega vsula voda z gruščem in zalila dolino. S pomočjo drenažnih črpalk bodo iz jezera načrpali več kot tri milijone kubičnih metrov vode in tako skoraj za polovico zmanjšali njeno količino.

Nastajanje jezer na ledenikih in taljenje ledenikov opozarjata na aktualne podnebne spremembe, ki še povečujejo občutljivost teh naravnih sistemov. Po podatkih Italijanskega glaciološkega odbora se je v dvajsetih letih obseg ledenikov v alpskem loku zmanjšal kar za 40 %. Ta pojav seveda ni omejen samo na območje Alp, saj so inšpektorji v okviru Programa Združenih narodov za okolje (UNEP) ugotovili občutno zmanjšanje ledenikov v pogorju Mont Everesta in obstoj številnih manjših jezer.

Kar zadeva izginjanje ledenikov, pa gre razvoj pri ledeniku Belvedere ravno v nasprotno smer: od pomladi 2001 se je obseg ledeniškega jezika znatno povečal. Razlage za ta pojav si nasprotujejo. Ena od hipotez je, da gre za pojav, imenovan „surging“, zelo hitro premikanje ledenika, ki ga lahko primerjamo s poplavami. Izhajajoč iz tega zato nastalih sprememb ne bi mogli pripisati povečanim količinam snežnih padavin, pa tudi ugodnim zunanjim pogojem ne, ki pospešujejo nastajanje ledenikov. Nasprotno bi to lahko povzročile fizične spremembe ledenika in kamninske podlage. Zvišanje temperature bi lahko bil odločilen dejavnik, da so se posamezni deli ledenika iz „hladnih“ spremenili v „toplejše“, ki pri večjem nagibu začnejo tudi hitreje polzeti.

Primer ledenika Belvedere je že dlje časa del evropskega raziskovalnega projekta Glaciorisk. V svojem pozivu italijanski glaciologi sedaj zahtevajo intenzivnejši in obširnejši nadzor nad alpskimi ledeniki, tudi s pomočjo satelitov. Nacionalna skupina za preprečevanje hidrogeoloških katastrof – Gndci – je že pripravila ustrezen program za nadzor in preprečitev ekstremnih dogodkov. Zdi se, da je dopolnitev tega sistema s stalnim spremljanjem in opazovanjem ledenikov sedaj več kot nujna.

Viri in nadaljnje informacije na spletni strani:

<http://www.nimbus.it/ghiacciai/2002/020626belvedere.htm> (ital.)

Vsebina

Monte Rosa: jezero povzročilo veliko strahu.....	1
Prizadevanja za sodelovanje v čezalpskem prometu.....	2
Socialisti so se zavzeli za varstvo Alp.....	2
Sosedsko srečanje evropske politike v Mondseeju.....	2
Ali bo o gradnji ceste odločil kosec?.....	2
Avstrijski parlament odobril ratifikacijo.....	3
Naftovod v predoru Veliki sv. Bernard.....	3
Alpska karavana odšla na pot.....	3
Švica: poraba energije vedno večja, zelena elektrika vedno pomembnejša.....	3
O tem in onem.....	4
Prireditve.....	4

Več o tem:

Dosje o podnebnju v informacijski službi alpMedia:
http://www.alpmedia.net/d/dossier_detail.asp?DossierID=1&Sprache=5

Poročilo francoskega parlamenta o podnebnih spremembah v Franciji:
„L'évaluation de l'ampleur des changements climatiques, de leurs causes et de leur impact prévisible sur la géographie de la France à l'horizon 2025, 2050 et 2100“

1. zvezek:

<http://www.senat.fr/rap/r01-224-1/r01-224-1.html> (fr.)

2. zvezek:

<http://www.senat.fr/rap/r01-224-2/r01-224-2.html> (fr.)

Prizadevanja za sodelovanje v čezalpskem prometu

Prometni ministri Avstrije, Italije in Nemčije so se skupaj z grškim državnim sekretarjem, pristojnim za področje prometa, 5. julija v Berlinu sporazumeli o ustanovitvi projektnih skupin, ki bodo zadolžene za reševanje prometne problematike na območju Alp. Prav tako je 5. julija v Bruslju prvič zasedal tudi mešani odbor za kopenski promet med Švico in Evropsko unijo.

S projektnimi skupinami želijo prometni ministri odpraviti vsa nesoglasja, ki obstajajo glede ureditve sistema ekoloških točk in brennerskega predora. Tri projektne skupine bodo z delom začele že oktobra: Italija bo vodila skupino, ki bo zadolžena za emisije, mejne vrednosti in primerjavo podatkov, Nemčija bo prevzela vodstvo skupine za preusmeritev prometa na železnico, skupina, ki jo bo vodila Avstrija, pa se bo ukvarjala z usklajevanjem časovnih načrtov za izgradnjo infrastrukture. Predvideno je, da bo naslednje srečanje projektnih skupin novembra na Dunaju, pozneje pa še v Rimu.

Mešani odbor za kopenski promet med Švico in EU je zadolžen za izvajanje sporazuma o kopenskem prometu med obema pogodbenicama. Na ustanovni seji tega odbora sta delegaciji Švice in EU razpravljali o organizacijskih vprašanjih in si izmenjali informacije o trenutnih problemih v prometu. Odbor vodi Max Friedli, direktor švicarskega Zveznega urada za promet. Vir: Zvezni urad za promet, 05.07.2002. Več na spletni strani: [http://www.bav.admin.ch/\(nem./fr./it./ang.\)](http://www.bav.admin.ch/(nem./fr./it./ang.)).

Socialisti so se zavzeli za varstvo Alp

Radikalna preusmeritev prometne politike, ki bo spodbujala prevoz tovornega prometa po železnici in ne po cesti, in takojšnja sprememba razvojne usmeritve v strukturni politiki za celotno območje Alp sta zahtevi, ki so ju na mednarodni konferenci v Madonni di Campiglio v italijanskem Trentinu postavili vodilni predstavniki socialdemokratskih strank in poslanskih klubov iz petnajstih držav in regij, ki ležijo na območju Alp. To je tudi najpomembnejši rezultat, ki so ga dosegli ob mednarodnem letu gora na konferenci delovne skupnosti socialdemokratskih strank v alpski regiji (ASA). Osrednjo točko konference so predstavljale razprave o vprašanju, kako bi bilo mogoče na nadregionalni ravni zaustaviti uničevanje gorskih območij in razpršeno zazidavo gorskih dolin zaradi vedno večjega tranzitnega prometa oziroma množičnega turizma. Franz Maget, predsednik ASA in poslanskega kluba bavarske SPD, se je izrekel za čim hitrejšo izvajanje Alpske konvencije. Ostala tematska sklopa, o katerih so razpravljali na konferenci, sta bila voda in električna energija.

Vir: Poslanski klub SPD bavarskega deželnega zbora, 07.07.2002; l'Alto Adige, 04.07.20

Sosedsko srečanje evropske politike v Mondseeju

Bavarski državni minister za zvezne in evropske zadeve ter deželni glavarji Zgornje Avstrije, Tirolske in Vorarlberga so se 8. julija sestali v avstrijskem Mondseeju, da bi si izmenjali mnenja o vprašanjih evropske politike, ki so pomembna za njihove dežele. Poudarili so, da bi bilo treba za celotno politiko gorskih območij nujno oblikovati evropsko strategijo, pri čemer sta pomembna zlasti začetek veljavnosti Alpske konvencije in izvajanje pripadajočih protokolov v nacionalni zakonodaji. Na dnevnem redu so bile še druge teme konvencija o pripravi vladne konference leta 2004, širitev Evropske unije, zagotavljanje življenjsko pomembnih storitev in oskrbe.

Ali bo o gradnji ceste odločil kosce?

Na območju Lauteracher Ried v Avstriji, ki je skladno z evropsko direktivo o varstvu prostoživečih ptic določeno za ptičji rezervat, živi kosce in še drugih dvajset redkih vrst ptic. Eden od najspornejših (gradbenih) projektov v Vorarlbergu predvideva gradnjo ceste S 18, katere trasa naj bi potekala prav čez to območje.

Zaradi cestnega projekta pomemben del Lauteracher Ried tudi ni postal zavarovano območje, kot jih predvideva „ptičja direktiva“. Ker pa gre za ornitološko pomembno območje, je Evropska unija sedaj zagrozila z uvedbo postopka zaradi kršitve pogodbe in z zahtevo po uvedbi ustreznega varstva. Morebitno upanje upravljavcev, da bi cestni projekt rešili s pomočjo Sodišča evropskih skupnosti, je izginilo z dopisom, v katerem EU opozarja na stalno pravno prakso sodišča. Države članice morajo upoštevati strokovne kriterije, ki jih določa direktiva. Kot je bilo objavljeno v časopisu *Vorarlberger Nachrichten* 10.7.2002, je med okoljskimi direktivami EU prav direktiva o varstvu prostoživečih ptic najbolj zavezujoča.

Pri razmejitvi posebnega zavarovanega območja ni mogoče upoštevati gospodarskih interesov. Komisija EU je tako v podobnem primeru na Štajerskem določila izplačilo nadomestil v višini stroškov gradnje – projekta niso uresničili. Zdi se, da je zaradi takih dejstev in opomina, ki ga je izrekla EU, gradnja ceste S18 vedno manj verjetna.

Kosce (*Crex crex*)



© B. Streit, <http://www.probird.com>

Avstrijski parlament odobril ratifikacijo

Po Lihtenštajnu je v sredo, 10. julija 2002, tudi avstrijski parlament soglasno odobril postopek ratifikacije vseh protokolov o izvajanju Alpske konvencije. Enako odločitev lahko pričakujemo tudi ob glasovanju zbora zveznih dežel, ki bo 25. julija.

Prav tako danes, 12. julija, razpravlja o tem vprašanju nemški zvezni svet, s čimer se bo zaključil zakonodajni postopek. Ker so ratifikacijski postopek zaključili v treh državah, lahko protokoli v njih začnejo veljati po treh mesecih.

Naftovod v predoru Veliki sv. Bernard

Naftovod, po katerem se surova nafta pretaka iz italijanske Genove v švicarski Collombey v dolini Rone, prečka tudi predor Veliki sv. Bernard. Da bi zagotovili večjo varnost v primeru nesreče, nameravajo sedaj zgraditi še eno cev, ki bi tekla vzporedno z obstoječo. Danes je naftovod vkopan meter globoko v zemljo pod voziščem. Cevi so položili leta 1964 ob gradnji predora, ki je dolg 5,8 km in povezuje Dolino Aoste v Italiji s švicarskim kantonom Valais. Skoznje se vsako leto pretaka več kot dva milijona surove nafte, rafinerija, ki jih oskrbuje, pa proizvede skorajda 18 % vseh naftnih proizvodov, kolikor jih porabijo v Švici. Za večjo varnost v predoru so bili že sprejeti nekateri logistični ukrepi, npr. organizacija intervencijskih enot, ki so stalno v pripravljenosti, in izboljšava prezračevalnih naprav. Načrtujejo gradnjo predorske cevi s premerom 4-5 metrov, ki bo imela vlogo varnostnega jaška, s prečno ležečimi hodniki pa naj bo povezana z glavno cevjo. Cevi nameravajo položiti v varnostni jašek.

Stroški projekta so ocenjeni na več kot 70 milijonov švicarskih frankov, od tega bo polovico prevzela družba *Société de l'oléoduc du Rhône*, preostali del pa si bodo razdelila italijanska in švicarska podjetja, ki razpolagajo s koncesijo za predor. Vir : Le Temps, 08.07.2002

Alpska karavana odšla na pot

Italijanska okoljevarstvena organizacija Lega ambiente je v sodelovanju z ministrstvom za okolje ponovno priredila kampanjo z naslovom Alpska karavana, ki bo v naslednjih treh mesecih prehodila vse alpske pokrajine v Italiji in organizirala različne prireditve – ključna tema bodo seveda gore.

Za organizacijo Legambiente se s tem projektom odpira priložnost, s katero bo lahko pozornost javnosti usmerila na številne male vasi, ki so značilne za poselitveni prostor v italijanskih Alpah. Prebivalci teh vasi že leta živijo v izredno slabih razmerah, saj je privlačnost večjih mest povzročila odseljevanje prebivalcev in ukinitve številnih javnih služb.

Legambiente pa s kampanjo ne želi samo osveščati ljudi, temveč poskuša ustvariti pogoje, ki bi zagotavljali nadaljnji razvoj tega dela Italije in ohranitev kulturne dediščine.

V okviru kampanje je zastavljeno naslednjih osem tematskih področij, ki se razen v enem primeru skladajo s protokoli Alpske konvencije: varstvo narave in krajine, kmetijstvo, gorski gozd, turizem, energija, varstvo tal, promet ter prebivalstvo in kultura.

Ob začetku izvajanja projekta je Damiano di Simine, predsednik CIPRE-Italija, izpostavil položaj Alpske konvencije v Italiji, ki ni preveč ugoden: osnutek zakona o ratifikaciji izvedbenih protokolov je namreč brez kakršnega koli razloga izginil z dnevnega reda poslancev. Na ta način Italija tvega, da do naslednje alpske konference v mesecu novembru ne bo uspela izvesti ratifikacije protokolov.

Vir in nadaljnje informacije na spletni strani:

http://www.legambiente.com/documenti/2002/0702_CarovanaDelleAlpi/index.html (nem./fr./it./slov.)



Švica: poraba energije vedno večja, zelena elektrika vedno pomembnejša

Švicarski Zvezni urad za energijo je objavil statistične podatke o rabi energije v letu 2001, iz katerih je razvidno, da se je le-ta povečala za 2 %, pri obnovljivih virih energije pa je bila ugotovljena 12,3-odstotna stopnja rasti. Celotni statistični podatki bodo od konca avgusta dalje na voljo na spletnem naslovu <http://www.energie-schweiz.ch/bfe/en/statistik/gesamtenergie/> (nem./fr./it./ang.), krajša različica poročila pa je objavljena že sedaj.

Veliko podjetje Swisscom Fixnet se je odločilo za nakup okrog 18 milijonov kilovatnih ur zelene električne energije, ki je certificirana kot „naturemade star“ in je bila proizvedena iz vodne in vetrne energije. To je doslej tudi največji nakup električne energije „naturemade star“ v Švici. Vir: BKW FMB Energie AG, 05.07.2002. Nadaljnje informacije na spletni strani: <http://www.bkw-fmb.ch/> (nem./fr./ang.).

O tem in onem

Teden mobilnosti in dan brez avtomobila

Na pobudo Evropske komisije se bo dan brez avtomobila, ki ga prirejajo 22. septembra, razširil v teden mobilnosti. Mesta oz. občine, ki bodo pri tem sodelovale, bodo od 16. do 22. septembra na številnih prireditvah posvetile pozornost posameznim vidikom mobilnosti. K temu sodijo dan javnega prevoza (ponedeljek, 16.9.2002), dan kolesarstva (sreda, 18.9.2002) in dan živih ulic in zelenih poti (petek, 20.9.2002).

Na pripravljalnem srečanju na Dunaju je bilo dogovorjeno, da se v projekt vključijo tudi države kandidatke, sodelovala pa naj bi tudi evropska mesta in okoljske organizacije. Za usklajevanje dejavnosti je zadolžena Zveza za podnebje. Nadaljnje informacije na spletni strani: <http://www.mobilityweek-europe.org/> (ang./fr.), <http://www.access-eurocities.org> (ang.).

Vir: ots, 27.06.2002

Srečanje gozdarjev v Švici

Pred kratkim so se na srečanju na vrhu v švicarskem Glarusu zbrali vodilni državni uradniki na področju gozdarstva iz Avstrije, Lihtenštajna, Nemčije in Švice, da bi tako še okrepili medsebojno sodelovanje na strokovnem področju. Poglavitna tema srečanja je bil pomen varovalnih gozdov ter njihova ogroženost zaradi vedno večje škode, ki jo v teh gozdovih povzroča divjad. Poleg tega so se udeleženci posvetovali tudi o nadregionalnih oblikah sodelovanja pri raziskovanju ter izobraževanju in nadaljnjem usposabljanju kakor tudi pri certificiranju lesa iz gozdov, s katerimi gospodarijo v skladu z načeli trajnostnega razvoja. Intezivnejše sodelovanje med omenjenimi štirimi državami je zaželeno zlasti zaradi zelo podobnih pogojev in problemov, ki se pojavljajo pri gospodarjenju z gozdovi. Naslednje leto se bodo na Dunaju na ministrski konferenci srečali pristojni ministri in predstavniki mednarodnih inštitucij. Tema, ki jo bodo obravnavali na širši mednarodni ravni, bo varstvo evropskih gozdov. Vir: Avstrijsko Zvezno ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo (3.7.2002). Več na spletni strani: <http://www.lebensministerium.at> (nem./ang.).

Unescova poletna šola

V teh dneh poteka v avstrijski zvezni deželi Vorarlberg Unescova poletna šola „An introduction into alpine and subalpine environments in a key sector of the northern Alps“, ki jo organizirata RFASE (Research Foundation for Alpine and Subalpine Environments) in INATURA/ Vorarlberger Naturschau. Kot je povedal predstavnik RFASE Leo de Graaff, ustrezajo naravni geološki in geomorfološki pogoji v Vorarlbergu mednarodnim merilom. Ciljna skupina poletne šole so zlasti geologi, študenti geologije in vsi, ki delujejo na tem strokovnem področju. Nadaljnje informacije na spletni strani: <http://www.geomorph.org/sp/arch/0702school.html> (ang.).

Štiriletna bilanca obnovitvenih del v potresno ogroženem Posočju

Po hudem potresu, ki je leta 1998 prizadel Posočje, so bili v zadnjih štirih letih doseženi poglavitni cilji. Pod strokovnim nadzorom je bilo zgrajenih ali obnovljenih 82% uničenih stavb. Nekateri objekti, planine ter kulturni spomeniki - zlasti v vaških jedrih - na obnovo še čakajo. Poleg tega je Slovenija zaprosila UNESCO, da bi bile posamezne planine pod njegovo zaščito, saj bi bilo tako mogoče ohraniti njihovo tradicionalno obliko. Vir: EPI center Glasilo Posoškega razvojnega centra.

Od 10. do 11. oktobra bo v slovenskem Gozdu-Martuljku potekala mednarodna konferenca o vernakularni arhitekturi. Več informacij: <http://www2.arnes.si/aa/info.html> (slov./ang.).

Objavljen polletni indeks cen za švicarski tovorni promet

Švicarski Zvezni urad za statistiko je prvič objavil polletni indeks cen za tovorni promet na železnici in cesti. V primerjavi s preteklimi leti so se cene zmanjšale za povprečno 1,3%. Vir in druge informacije na spletni strani: <http://www.statistik.admin.ch/news/pm/0350-0207-40.pdf> (nem./fr./it./ang.).

Prireditve

Mednarodni sejem „Bosco e Territorio“

Od 5. do 8. septembra 2002 v Usseauxu (Torino, Italija), med drugim tudi razstava gozdarskih strojev. Organizira: Consorzio Pracatinat. Informacije in prijava na spletnem naslovu: <http://www.boscoterritorio.it> (it./ang.).

Grimselski razgovori 2002: Gorske doline – izziv za njihove prebivalce (posvet)

13. september 2002, Hotel Grimsel Hospiz, Grimselpass (Švica). Razgovori strokovnjakov o možnostih za krepitev ekonomsko in socialno ogroženih vaških skupnosti. Več informacij na spletni strani <http://www.grimsestrom.ch/news/news.html> (nem.), tel.: +41 33 982 20 11.